

૧૦૫૭

૨૩૫ દેવ પ્ર ના ૦૧૨૫/

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
(ગુજરાત કોપીરાઈટ વિભાગ)

અનુક્રમાંક ૧૦૫૬ કિંગ્સ

ગ્રંથનામ ૨૭૫૬૧૫૫૫ ૦૨૭૫

વર્ગોક

શ્રી રૂપદેવજીના ગરબા.

અતાવનાર

કાળીદાસ દેવશંકર.

બાદશવા ઇલાકે રેવાકાંઠાના

હાલ

બોધરા યુનિસીપાલીટીના સેક્રેટરી.

અમદાવાદમાં

મામાની હવેલી મધ્યે અમદાવાદ યુનાઇટેડ પ્રિન્ટીંગ અન્ડ

જનરલ એજન્સી કંપની (લિમિટેડ) ના પ્રેસમાં

રજીસ્ટ્રેડ બાબ અંગારાએ છાપ્યા.

સંવત ૧૯૩૪.

સન ૧૯૭૭,

સંકે ૧૭૬૯.

૫૫૨. ૧૦૫૫

આ કાવ્ય કર્તાને નામદાર રૂપદેવજી મહારાજ તરફથી
સીરપાવ તથા સારી રકમ બક્ષીય મળેલી છે અને નામ-
દાર મહારાજ સહિયના સગા ભાદરેવા દરબારના પ્રાંતી
કુમારશી રૂતેસીંધજી તથા કુમારશી અમરસીંધજી આ
બંને સાહેબોએ કાવ્ય કર્તાને એક એક પાંચડી ભારે
કીમતની બક્ષીસ આપી છે.

નેક નામદાર શ્રીમંત સરકાર મહા-
રાજા ધીરાજ માહારાણાજી શ્રી રૂપદેવજી
મહારાજ સ્વસ્થાન કીલ્લે આનંદાવલી ઉ-
રફે આલી રાજપુર નામદાર સાહેબ.

આપનો પ્રજા પરનો પ્યાર તેમ નિદાનોની કદરના
જાગ વઢી રાજામાં જે જે ગુણ જોઈએ તે ગુણોથી મ-
રપુર તેમ આપ નામદારનો મહારા પરનો પ્યાર તેમ
મહારી સંભાલ વાસ્તે હમેશા આપના રૂઢા વીચાર અને
મહારી વનાવેલી કવિતા વાંચવા ઉપર આપની પ્રીતિ એ
સરવે કારણોને લીધે આ નહાનું સરખું પુસ્તક આપને-
જ અરપણ કરવું એ હું દૂરસ્ત ધારુછું માટે અંગીકાર
કરશો.

મુકામ કસ્બે ગોધરા.

માગસર શુદી ૬ સંવત ૧૯૩૪

રવિવાર તા. ૯ ડીસેમ્બર ૧૮૭૭

આપ નામદારનો

તાવેદાર

કાલીદાસ દે-

વશંકર.

પ્રસ્તાવના.

હું બાદરવા ધણકે રેવાકાંઠાનો રહેનારહું ને સ્વસ્થાન બાદરવાના રાણા સંહિય શ્રી સરદારસંગજીનાં બાબજી શ્રી હીમત કુંવેરબા સાહેબ માળવા પ્રાંતના ભાપાવર એજન્સી તાબામાં આવેલા સ્વસ્થાન કીલ્લે આનંદાવલી ઉરફે આલીરાજપુરના મરહુમ મહારાજ ગંગદેવજી મહારાજ સાથે પરણેલાં હોવાથી બાદરવા દરબારના માણસો ત્યાં જાય આવે અને ત્યાંના માણસો બાદરવે આવે જાય તેમનાં મોઢાથી ત્યાંના મહારાજ રૂપદેવજીનાં વખાણુ અતિ-શય મહારા સાંભળવામાં આવતાં તે ઉપરથી મહારા મનને ઘણા દિવસથી વીચાર હતો કે આ નામાંકિત રાજ્યને તેમ તેમના રાજ્યને અવશ્ય કરીને જોવું જોઈએ, તેમ ધારી મક્કા એપ્રિલ માસમાં ત્યાં જવા સાર સરકારે નોકરી પરથી ચાસ દોઢની રજા લીધી. બાદ વિચાર કર્યો કે હવે રાજપુર જવું પણ એટલામાં એવી ખબર સાંભળી કે, નામદાર રૂપદેવજી મહારાજ મુંબાઈ, સુરત, અમદાવાદ, દવારકાં તથા ડાકોર વિગેરે ઠેકાણે જવા સાર મુસાફરી કરવા નીકળ્યાછે. ને એડા દિવસમાં ડાકોર આવશે. તેમ જાણી રાજપુર જવાનો વિચાર ખંધ રાખ્યો. પછાડીથી મહારાજ ડાકોર પધારેલા ત્યારે હું ડાકોર ગયો, અને નામદાર રૂપદેવજી મહારાજનો મુલાકાત લીધી તો અગાડી ખીજ માણસોને જાહે હું તેમની જે તારીફ સાંભળતો હતો તે કરતાં વિશેષ મહારા જોવામાં આવ્યું. આ વખત મેહરિ મહારાજ સાથે પ્રથમની મુલાકાત હતી.

આ મુલાકાતમાં દસ દિવસ સુધી હું ડાકોર મુકામે મહારાજની હજુરમાં રહ્યો. બાદ મહારાજ મુંબાઈ પધાર્યા, ને હું મહારે ટુકાણે ચાલ્યો ગયો. બાદ એજ મુસાફરીમાં મહારાજ સાહેબે આશરે માસ દોઢ સુધી બરચેતાલુકાના ઝણોર નામના ગામમાં મુકામ રાખ્યો હતો, તે મુકામથી મહારાજના જે ત્રણ કાગળો મહારાજે આબ્યાથી થોડા દિવસની રજા લેઈને ઝણોર ગયો ત્યાં પણ મહારાજે મને અતીથય મેહુરબાની બતાવી રાજપુર આવવા માટે ધણો આગ્રહ બતાવ્યો. આ ઉપરથી મહારાજ સાહેબના ધણાએક સદ્ગુણો તથા રાજમાં જે જે ગુણો જોઈએ તે તમામ મહારા જોવામાં આવી, અને મહારા મનને નફી થયું કે આ રાજને તેમના નામાંકીત રાજ તેમ ઉદારતા વિગેરે ગુણોને લીધે તમામ દેશના લોકો જાણેછે તોપણ મારે તેમની કંઈ પણ શેવા બજાવવી જોઈએ, તેથી મહારાજના મનમાં તેમના વિશે જે જે વિચાર જણાઈ આવ્યા તે કવિતામાં લખી આ નહાનું સરખું પુસ્તક બહાર માડ્યુંછે. મને મહારાજની દરેક મુલાકાત વખતે તેમના તરફથી સારી સારી રકમો બક્ષીસ દાખલ મળેલીછે.

હું કવિ નથી, કવિનો ધંધો કરતો નથી તોપણ મને કવિતાઓ બતાવવાનો શ્રાવ્ય છે ને દુરસના વખતમાં આ કવિતાઓ બતાવીએ તેથી વખતે મહારો કવિતામાં જુલ પણ હાથ માટે વાંચનાર વિદ્વાનોએ ક્ષમા કરવી.

મુકામ કર્યો ગોધરા. } કર્તા.
તા. ૯ એપ્રિલ સને ૧૮૭૭ } કાબીદાસ દેવરાંકર.

શ્રી રૂપદેવજીના ગરબા.

કાવ્ય કર્તાએ મહારાજાની પ્રથમ મુલાકાતનું બનાવેલું.

કવિત મનહરછંદ. (૧)

ધન્ય રાજપુર ગામ, રંગ રૂપદેવ નામ ;
જે કરે હું તો સલામ, એમ હાથે ધારીયો. ॥૧॥
રાજ્ય છે અમુલ્ય એક, રૂપદેવ રત્ન છેક ;
જ્યાં ભર્યો રહે વિવેક, હરખે હું આવિયો. ॥૨॥
રત્ન પાસે રંગ રાગ, જે ક્યો જીહારે લાગ ;
ધન્ય ધન્ય મુજ ભાગ, સુભદીન આવિયો. ॥૩॥
મહીકાઠે મારો વાસ, મારે નામ કાળીદાસ ;
આખો મહારાજ પાસ, આનંદ મચાવીયો. ॥૪॥

લાવણી. (૨)

આશ લગાડે નીરાશ પ્રિયા જે એસા દગા નહી દેનાથા ;
ચમક ચમક કરે ઉઠતી નીદમે, જરા તો મીસકે જનાથા. એરાગ.
રાજ રૂપદેવ છતરપતી, જૈસા નથ બીચ મોતીદાના ;
ચારખુંટમાં નામ જીતુકા, રાજપુરકા મહારાના ;
રાજ જીતુકા દેખો જે ચારો, આનંદાવલીકા હે કીશ્ના ;
ઊરફે નામસે સખી પીછાને, આત્મી રાજપુરકા જીભા ;

(૮)

ક્ષત્રી કુલ મહારાજ કેલાવે, રાજપુત રાણી બાયા;
 રાઠોડાં કે રાજ મુલુકમે, સુરજ બંશમે સંવાયા;
 અચલ રાજહે અમીઅજ રાજ, સખી ખાતમે સેલાની;
 રપદેવકી છબ હે ત્યારી, આપ મંદેહે દીક્ષતાની;
 દહી રંગ કુમ કુમ સરીખા, રપખુદને ખૂબ દીયા;
 રપ રંગ સખ અજબ તરિકા, રપ નામ પ્રમાન કીયા;
 દેવ અંશ આવતાર જીનુકા, દેવ લોકસે એ આયા;
 રપ ગુણ ચાતુરી અજબ હે, સખી સુખ અલખત માયા;
 દીલ બડા દરીયાવ દેખલો, દુસરા કોઈ નહી હોનેકા;
 અજબ રાજ રમદેવ કાંકડા, કુન્દીયાં બીચમે જોનેકા;
 ધરમ ધોરીનધર ધરમ સરીખા, દયા રખતે હે દીલદાના;
 ચારખુંટમે નામ જીનુકા, રાજપુરકા મહારાના. રાજનારા
 જરી કોરકી પોતી પેનતે, અંગા ભરગચી વાલા;
 બતી બાંધતે પધડી શીરપે, ઓર ઓઢતે દોશાલા;
 કડાં કંઠીયો વેઠ વાંટીયો, સોનેકા ટોડા ડાલા;
 મોતી કંઠા અલ શોભતા, ખુબ બને આલીવાલા;
 ચંદ્રરૂપ કપાલ શોભતા, ખુબ ખુદાને રૂપ દીયા;
 જસવતસીંહકા નામ બઢાયા, સુરજ બંશકુ સફલ કીયા;
 ગાદીપતી મહારાજ કેલાવે, રામ સરીખે હે રાજ;

---

† જસવતસીંહજી મહારાજ તે નામદાર રપદેવજી
 મહારાજના પોતા થાય.

(૬)

ખુબ આબરૂ ચારખુંટમાં, રૂપદેવ હે મહારાજા;
 ચાલ ચલત હે કેશરી માફક, સુરાપનમે હે સુરા;
 સખી સાજ હથીયાર બાંધતે, દુશ્મનકા કરતે ચુરા;
 શીરોઈ એઈ તલવાર બાંધતે, કમરસેં મોતીવાલા;
 અપને હાથમે રખે તમનચા, ઓર ફુલ બમર બાલા;
 ઓર કટારા પેચ કબજ, સખ રખતે હે સખીથાના;
 ચારખુંટમાં નામ જીનુકા, રાજપુરકા મહારાના. રાજગારા
 છલખલ ઘોડે કરત સવારી, છનાછનીસે ઉડવાતા;
 રંગ રંગ સખ આલમ કહેતી, ખોતસખી મન દરખાતા;
 મેના ઓર તાવદાન સવારી, મન ચાહિ સો એ કરતા;
 રૂપદેવકી છબ હે ન્યારી, દીલ મગનમેં એ કીરતા;
 બગીમેં મહારાજા જૈઠતે, ઓર સવારી હાધીકી;
 દીલ ચાહિ સો કરે સવારી, રંગ મઝા એ ગાદીકી;
 રાજ રચતંતર રાજપુરકા, અધીકાર જીનકા બારી;
 મહારાણીસેં માન મીલતે હે, નવ તોપો જીનકુ બ્યારી;
 મહારાજા સહિયકી દેખો કચેરી, મુખખલકા ગાદી તકીયા;
 ઓર ગલીએ બારે દરકે, રંગ કચેરી અજબ કીયા;
 કુંડીલમે રસનાઈ બની હે, દેવ કચેરી અજબ બની;
 ક્યા તારીફ કહું એઈ જગાકી, મેરેસેં નહીં જાય છની;
 ખીલેરે તકતા ઝક મચાદીઈ, ઝમરખ ઓર અબરખ પાના;
 ચારખુંટમાં નામ જીનુકા, રાજપુરકા મહારાના. રાજગારા
 ગાદીપર મહારાજા જૈઠતે, ખુબ મગનમાં મહારાના;

દીવાન જીનકા વંકટરાવહિ, રાવ બહાદુર-દીલદાના ;
 ભગવાનભાઈ ઓર ગોવરધનભાઈ, મહાશંકર મીજલસ વાસ ;
 અનોપરામ ઓર એવજ મીયાં, કાલેખાં સીર નોખત વાસ ;
 દીલ સુરાદ પત અફલ બાજહિ, તુર મહંસદ ખાંકે ખારે ;
 રાજકા દીલ સખંકે ઉપર, મહંસદખાં એ દીલદારે ;
 મીજલસમેં તે સખી દેખલો કૃતેઅલી જમાદારે ;
 નીમકે હક ખુબ બળતે, ખડે ખડે સખ સીરદારે ;
 ઓર સખી ઉમરાવ દેખલો, મીજલસમેં ખેડે જાદા ;
 ખડે ખડે સોપદાર બોલતે, ખમા ખમા દોલત જાદા ;
 મીર ગવધએ કરત રાગણી, નરથેપેં પડતા ઘોંસા ;
 નરત નાયકા કરે મઝાસે, સારંગી બજતી બોંસા ;
 કાલીદાસને હંદ બનાયા, અમર સાહિબી રાજમણી ;
 રૂપદેવ તુમ રહો સલામત, રાજપુરકે રાજધણી ;
 ઇંદ્ર કચેરી ઇંદર ધરસે, ચલી આઈ જ્યાં દીલજના ;
 ચાર ખુંટમાં નામ જીનુકા, રાજપુરકા માહારાના ;
 રાજ રૂપદેવ છતરપતી, જૈસા નથ બીચ મોતીદાના ;
 ચાર ખુંટમાં નામ જીનુકા, રાજપુરકા માહારાના. ॥૪॥

ગરબી, (૩)

સાર સારે સુરત શહેર મુંબઈ અલખેલી, એ રાગ,
 ધન્ય ધન્ય રૂપદેવ મહારાજ નામ એક અલખેલું. ટેક.
 છતરપતી મહારાજ તમેછો, રાજન રાજ નરથરે;

- રાજપુર કેરો છતરપતી તમે, પ્દીસો જોબન વેશ. નામ. ૧
 કંચન સરીખી કાંઈ તમારી, જાણે કરણ તણે અવતારે;
 ધરમ ધોરીનધરે ભાગ્ય તમારું, મુખ તેજતણાં આપાર. નામ. ૨
 માથે મંડીલ ખાંધીયું ને, સીરપેચ તો છે જડાવરે;
 મોતન તોરો જોશીયો શરિ, મુગટ તે હીરે જડાવ. નામ. ૩
 દશે આંગળીએ વીંટીયો ને, બાણ લટકમાં ચાલરે;
 ધન્ય રાજપુરના છતરપતી, તમે અક્ષનરિ વિશાળ. નામ. ૪
 કુળવંત રાજા કુળવંત રાણી, રાજમાં કુળ આચારે;
 લગ્ને વટમાં મુરાપુરા, ધન્ય તમારો અવતાર. નામ. ૫
 મોટું રાજને મોટી માઝા, મોટી રાઠોડ જાતરે;
 હીંદુપતીનો વંશ તમારો, કહેવાની શી વાત. નામ. ૬
 મહાકાળી પ્રતાપે તમારે, સરવે લીલા લહેરે;
 શ્રીજી કેરી મહેર તમો પર, રૂંડું રાજપુર શહેર. નામ. ૭
 ગુણ તમારા શા શા ગાઈએ, રૂપ અને સઉ બાસરે;
 વરણવતાં તે પાર ન આવે, કહેછે કાળીદાસ. નામ. ૮

ગરબી. (૪) રાગ ઉપર પ્રમાણે.

- સાઈ સાઈ રાઠોડાનું રાજ રૂપદેવ રૂપાળા. ટેક.
 રાજપુર રૂડું રાજ રંગીલું, રંગીલા મહારાજરે;
 રૂપદેવ રાજ જોવા સરીખા, આ કુળજુગમાં આજ. રૂપ. ૧
 મુખ તમારું જોઈને અમને, હરથ ધણેરો થાયરે;
 ગુણ વરણવતાં પાર ના આવે, એક અમારો જીભાય. રૂપ. ૨
 સ્ત્રીતજતામાં શશી બરોબર, તેજ જાણે રવિ રાજરે;

- ખોતેર કુળામાં સુરપુરા, ચૌદ વિદ્યાના જહાજ. ૩૫. ૩
- નામ તમારું રૂપદેવ સાચુ, રૂપ દીસે ભરપુરરે;
ધન્ય જનુનીને જનમ દીયોછે, ખીજો ઉગ્યો સુર. ૩૫. ૪
- ગૌ બ્રાહ્મણ પતીપાળ તમેછો, સદા ગરીબની વહારરે;
જેણે જોયા નહીં આ મહારાજ, અકુળ ગયો અવતાર. ૩૫. ૫
- ખહુ રજવાડાં મેંતો જોયાં, ફરી ફરી દેશ વિદેશરે;
પણ આ જેવા કુંઠના જોયા, રૂપદેવ રાજા બેશ. ૩૫. ૬
- દાંત જેનાંછે કરણ સરીખાં, પુત્રની ખાંધી પાળરે;
દાતારીમાં આવ્યા રાજા, ખીજો મજે નહીં હાલ. ૩૫. ૭
- પરદુઃખ ભંજન વીક્રમ જેવા, રૂપદેવછે મહારાજરે;
ધણા જનોનાં દુઃખડાં ટાળ્યાં, રાખી ધણાની લાજ. ૩૫. ૮
- સુરજવંશમાં જનમ ધરીને, રૂપદેવ ધાર્યું નામરે;
જનુનીએ તો દેવ જનમીયા, દેવ સરખાં ક્રીધાં કામ. ૩૫. ૯
- ધરમ ધોરીનધર રૂપદેવ રાજા, શાં શાં કરે વખાણરે;
ગુણ ગણતાં તે બુલો પડુંછું, પાર ના આવે પ્રમાણ. ૩૫. ૧૦
- સારા સજન પાસે રહેછે, વંકટરાવ દીવાનરે;
અકલમાં તે બાકી મજે નહીં, ગુણે ભર્યા ગુણવાન. ૩૫. ૧૧
- ખાંનગીમાં તે ગોવરધનછે, ઔર ખીજા ઉમરાવરે;
ફતેઅલી પણ ફતે ખતાવે, ગુણ ભર્યા ગરકાવ. ૩૫. ૧૨
- શાણા સજન રાજા જીનાબે, હાજર રહે હજુરરે;
કાજીદાસની આશીશ એવી, આપ રહેા ભરપુર. ૩૫. ૧૩

ગરબી. (૫)

કઠણુ યયા માધવ મથુરાં જઈ, કાગજે ના લખીયો કટકોરે. ઐ રાગ.
 ધન્ય, ધન્ય, ધન્ય, ધન્ય, રૂપદેવ તમને, સદાય સુખના સાતારે;
 જે માણસ આવે તમ થરણે, પ્રેમ તણો રસ પાતારે. ધન્ય. ૧
 એક અનોપમ રાજ બિરાજે, રાજ કહીએ રૂપદેવરે;
 સર્વ પ્રજાને સુખમાં રાખે, દુઃખ હરે તતજેવરે. ધન્ય ધન્ય. ૨
 ન્યાય ને ઈનસાફી પોતે, સરવ સમોવડ જાણેરે;
 અમન અમનમાં દીવસ ગુજારે, મન માન્યું સુખ માણેરે. ધન્ય. ૩
 મધ સમાને નથી કોઈ રાજ, સરવે જગત કરે રાજારે;
 જે વરસાદ ન હોય કદાપી, સરવ જગત મરે દાઝીરે. ધન્ય. ૪
 તેમ પ્રજાને આપ રક્ષાછો. મધ સમાને ગાજારે;
 અમરતરૂપી જળ વરસાવી, સર્વ પ્રજા કરો રાજારે. ધન્ય. ૫
 પુરવજનમ મહા મહા તપ કીર્તિ, તમ સરખા મળ્યા રાજારે;
 દીલ દરીયાઈ દયાળુ પોતે, મુલક મુલકમાં માઝારે. ધન્ય. ૬
 જેવા જોઈએ ગુણ રાજમાં, બાહુ તણાછો બળીયારે;
 દાંન દયા ને સુરે ક્ષમા સૌ, તમમાં આવી ઠરીયારે. ધન્ય. ૭
 જેવા ગુણીએલ રાજ પોતે, તેવા મંત્રી શાભેરે;
 બૂતજમાં નહી જોડી એવી, જોવાને મન લાભેરે. ધન્ય. ૮
 દીન પ્રત્યે જેમ ચંદ્ર વધેછે, સુકન્નપક્ષની નીશેરે;
 એવી રીતે રાજ તમારે, વધજો દીન ને નીશેરે. ધન્ય ધન્ય. ૯
 દુષ્ટ તણો સંહાર કરોછો, ગરીબ કેરી વહારેરે;
 રૈયતના સુખ કારણ માટે, પ્રગટ્યા આ સરદારેરે. ધન્ય. ૧૦

(૧૪૧)

ધશ્વરને તે અરજ કરોને, ભાણુ જિંદગી મહારે;
રાજ તમારે અમર રેળે, સદાય લીલા લહેરે. ધન્ય ધન્ય ૧૧
તમ ઉપર હું જાઉં જાલીહારી, સુખડાં ગોઠ થઉં નીહાલરે;
કાળીદાસ તો અજન્મ ક્યોલે, ગોઠ પ્રજા મરખાવરે. ધન્ય ૧૨

ગરુડી (૧૬)

રઘુપતોરામ રેદેમાં રહેજો, એ રાજ.

રૂપદેવજી તે સરખા રાજ રે,
જગમાંહી નથી એવા જગા રે;
દુર દેશ લગી જેની માઝા. રડા રૂપદેવજી મહારાજ રે. ૧
ધન્ય રાજપુર અલોકીક પુરી રે,
જેની શોભા નથી કાંઈ અધુરી રે;
વસે વસ્તી અરોઢ પુરી, રડા રૂપદેવજી મહારાજ રે. ૨
રાજપુરમાં રાજજી તે રહેછે રે,
પ્રજા સરવે તે આશીશ દેછે રે;
રાજ ધણું રે જીવો એમ કહેછે, રડા રૂપદેવજી મહારાજ રે. ૩
શીર ઉપર કેશરીયારે પાધો રે,
રડો જમો પમરંગી વાધો રે;
કથળી પોતી રે જોડો મુલે આધો, રડા રૂપદેવજી મહારાજ રે. ૪
કંઠે મુકતાઈજ કેરી માળા રે,
સોને ગાંડી માંહી પરવાળા રે;

ધન્ય પેહરી રાજપુર બાજી, રડા રૂપદેવજી મહાં ૫
 હાથે હીમ કડાંનો જોડો રે,
 પગમાં સોનાં કરો ટોડો રે ;
 બેસવાને છલ બદીયો છે ઘોડો, રડા રૂપદેવજી મહાં ૬
 ગગને પુરણ ચંદ્ર પ્રકાશ રે,
 સુર્ય તેજ દીસેછે આકાશ રે ;
 તેવો મહારાજ તણોયે પ્રકાશ, રડા રૂપદેવજી મહાં ૭
 સુર્યદેવી કમળ જેમ હરખે રે,
 તેમ સરવે મહારાજને નરખે રે ;
 નરખો નરખી અતીથિ હરખે, રડા રૂપદેવજી મહાં ૮
 મુરજવંશ રૂપદેવ રાજ કળીયા રે,
 રાજ લીલા તે ભરપુર ભણીમા રે ;
 રાણીબયારે પોતે બહુ બળીયા, રડા રૂપદેવજી મહાં ૯
 હાથી મેના પાલખીને ઘોડા રે,
 સારો સાજ ને હીમ અછોડા રે ;
 હાથી ઉપર જરીમાન હોડા, રડા રૂપદેવજી મહાં ૧૦
 બેસે રૂપદેવ સોના અંબાડી રે,
 કોઈને ઘોડા ને કોઈને ગાડી રે ;
 શોભા દેખુ હું દહાડી દહાડી, રડા રૂપદેવજી મહાં ૧૧
 કાળીદાસે તે ગરબી ગાઈ રે,
 એમને ખુશ રખો અંબા આઈ રે ;
 એમની રક્ષા કરો મોરી માઈ. રડા રૂપદેવજી મહાં ૧૨

(૧૬)

ગરબી. (૭)

પાલે મુને વથ કીધી બ્રજરાજ, વાલમ તારા વાલમારે લોલ,
એ રાગ.

- હુંતો કરગરી લાગુ પાયકે, કમળા કાન્તનેરે લોલ;
જેછે પરીપુરણ ભગવાન કે, દુઃખ હરશામનેરે લોલ. ૧
- હુંતો માયુ ના કાંધ બીજી કે, માયુ એટલુંરે લોલ;
હમારા મનના પુરા કોડ કે, આપો તેટલુંરે લોલ. ૨
- રાજપુર રૂડ રાજ કે, માળવા દેશમારે લોલ;
રાણો રાજ કરે રૂડી રીત કે, જોખન વેશમારે લોલ. ૩
- જેનું રૂપદેવ રૂડું નામ કે, શોભા તેની બહુ બહારે લોલ;
શોભા કહેતાં ના આવે પાર કે, કુંદનમાં મણીરે લોલ. ૪
- તેને સદાય સુખમાં રાખ કે, દુખડાં દુર કરીરે લોલ;
એની એવી કરજે સહાય કે, દુશ્મન જાએ મરીરે લોલ. ૫
- એના મુગટ તણું દીનાનાથ, તું તેજ વધારજેરે લોલ;
એના જે જે શત્રુ હાય, તેને સંહારજેરે લોલ. ૬
- લવલેશ નથી દેખાતી કથુર, જેના કાજમારે લોલ;
સુખ સાતાને છે સફાઈ, સદા એના રાજમારે લોલ. ૭
- ધન્યર તુંછે દીન દયાળુ કે, સુખ સહ આપવારે લોલ;
અમારા રૂપાળા રૂપદેવને, કુંવરે એ આપવારે લોલ. ૮
- એના રાજ તણો વીસ્તાર તું, નીત્ય વધારજેરે લોલ;
એના મનના પુરી કોડ, કારજ તું સારજેરે લોલ. ૯
- પ્રભુ તું અમર તણું સુખ આપકે, રૂપદેવ રાવનેરે લોલ.

પ્રમુ તું સદાય સુખમાં રાખ કે, એમની કાયનેરે લોલ; ૧૦
 એછે પ્રજા તણા પ્રતીપાળકે, દ્રઢ મન રાખજેરે લોલ;
 કોઈ દીન એમને સંકટ આવેતો, દુર કરી નાખજેરે લોલ. ૧૧
 એને અપ્પુટે નાણું આપકે, કોઈ દીન ખુટે નહીરે લોલ;
 પ્રજા ઉપર કરાવજે પ્રીતકે, કોઈ દીન તુટે નહીરે લોલ. ૧૨
 હય રથ ઘોડા ને બહુ લાહાવ, સદા તું આપજેરે લોલ;
 જોને દેખી એના શત્રુ, સદાએ ત્રાસસેરે લોલ. ૧૩
 હુંતો છેલે છેલું કહુહું, તને જગપાળજેરે લોલ;
 નીશદીન ખુશખખતોમાં રાખકે, રૂપદેવ રાજનેરે લોલ. ૧૪
 કાળીદાસ કરેગરી કહેછે, ત્રીકમજી તનેરે લોલ;
 આવા ગુણીએજ રાજા નીતે, મળવજે મનેરે લોલ. ૧૫

ગરબી. (૮)

નામદારે રૂપદેવજી મહારાજ. મુંબઈ વિગરે તરફ
 મુસાફરીમાં હતા તે વખત પ્રજાના મનનો ઉભરો.
 શીકહુ વાત તારા શામની ઓધવજી. એ રાગ.
 સદા રહો સુખ એનમાં, રૂપદેવજી;
 ધેર વેહેલા પધારો પ્રથોનાથ રે, મન હમારે મોહુંરે ર૦ ૧
 શાને કાળે પ્રમુ તે આપીયો, રૂપદેવજી;
 આવા ગુણીયલ રાજાથો વિન્નિગ રે, મન હમારે મોહુંરે ર૦ ૨
 ધેર આવોને રાજ વરણાગીયા, રૂપદેવજી;
 અમારા મનડામાં મોટી છે હામ રે, મન હમારે મોહુંરે ર૦ ૩

હવે તો દીવસ ગ્રાગ્રા થયા, રૂપદેવજી;
 હવે મળવાને મન લલચાય રે, મન હમારે મોહુંરે ૩૦ ૪
 જમતાં ભોજન નથી ભાવતાં, રૂપદેવજી;
 નીંદ્રા ન આપે કરે સેનરે, મન હમારે મોહુંરે ૩૦ ૫
 ન્યાંખ નથી અમારા પંડમાં, રૂપદેવજી;
 જીડી મળીએ આવી મહારાજ રે, મન હમારે મોહુંરે ૩૦ ૬
 ચંદ્ર વીના જેવી રાત રે, રૂપદેવજી;
 દીપક વિના જેવું ધામ રે, મન હમારે મોહુંરે ૩૦ ૭
 જળ વિના જેવાં માછલાં, રૂપદેવજી;
 તેનો તડક તડક જીવ જાય રે, મન હમારે મોહુંરે ૩૦ ૮
 પાણી વિના જેવાં ગ્રાડવાં, રૂપદેવજી;
 રૂપદેવજી વિના અમારી કાય રે, મન હમારે મોહુંરે ૩૦ ૯
 છોટા છોડો ને પાણી સીંચીએ, રૂપદેવજી;
 ત્યારે આનંદથી વધી જાય રે, મન હમારે મોહુંરે ૩૦ ૧૦
 તમ દરશણુ રૂપી જળ છાંટશો, રૂપદેવજી;
 અમારો દેહી પ્રકૃતિ થાય રે, મન હમારે મોહુંરે ૩૦ ૧૧
 કમળ કલે સુર્ય જોધને, રૂપદેવજી;
 ચંદ્ર જોઈ હરખે છે ચક્રોર રે, મન હમારે મોહુંરે ૩૦ ૧૨
 હમારે તો સુર્ય ચંદ્ર આપજો, રૂપદેવજી;
 તમ દરશણુના અન્ને ધણા પ્યાસ રે, મન હમારે મોહુંરે ૩૦ ૧૩
 કૃપા કરીને દરશણુ આપશો, રૂપદેવજી;
 ત્યારે તન મનથી થઇશુ અન્ને નીહાલ રે, મન હમારે મોહુંરે ૩૦ ૧૪

(૧૪)

કાળીદાસ મનડા માંપરે, રૂપદેવજી;

પળપળે જપેછે તમ નામરે, મન હમારે મોહુરે ૩૦ ૧૧

કુમરી. (૯)

અપને શાહાજીદે આલમ કે લીએ.

જંગલ રાના સમુદુંડ કીરી. જંગલ રાના સમ દૂડ કીરી.
એ રાગ.

મન મોહ લીયા બાકિ રાજી.

રૂપદેવ સદા મતવાલેને, મન મોહલીયા બાકિ રાજી.

રૂપદેવ. ટેક. ૧

ગીર ઝુક રહી બાંકી પધીયાં,

હર મોતન માલ બીરાજ રહી; રૂપદેવ સદા. ૨

કયા ચાલ ચલે લટકી ચટકી,

દોશાલા કથબી ફટક રહિ; રૂપદેવ સદા. ૩

સમથેર સદા રખતે કરમે,

મુખડુંસે ખાત કરે મીઠી; રૂપદેવ સદા. ૪

કયા તારીફ કહુ એહ રાજકી,

કોઇ ઇંદ્ર બને કુસરે રાજ; રૂપદેવ સદા. ૫

બજતે બાજ હોતે ગાને,

કુંઘ ઇંદ્રપુરી જૈસા લગતા; રૂપદેવ સદા. ૬

એહ રાજ હે દીલકા દાના,

ચોરે ગ્યાની હે અપને મનમે; રૂપદેવ સદા. ૭

(૨૦)

હકતાલા તુમકુ ખુશ રખે,
રાજનકા જોર બદાય દીએ; રૂપદેવ સદા. ૮
કાલીદાસ કે દીલમે બસ ગઈ,
રૂપદેવનકો બાંકી છબીયાં; રૂપદેવ સદા. ૯

ગજલ. (૧૦)

હે બડે કોઈ રાજ આલી રાજપુરકા,
રાજા હે રૂપદેવ ભરપુર સુરકા; હે બડા કોઈ રાજ. ૧
ક્યા મત્રા ઉસરાજકી, જાતા નહી કહ્યા;
ખમા ખમા સમ બોલતે, સમ રંગ હે નયા. હે બડા. ૨
દયા હે ભરપુર, રાજા રૂપદેવકુ;
કરતે હે દીલસે આરજ, અપને ઇષ્ટ દેવકુ. હે બડા. ૩
ધરમીકે જીવન હાર હે, પાપીકો લેવે પ્રાન;
ગુણીએલકી ગણના કરે, રખતે હે ઇસકા માન. હે બડા. ૪
આપાદ બોદા રખે, બહાદુર રાજકુ;
બરો ન લગે, આપકી ખુશમખ લાજ કુ. હે બડા. ૫

રાગ હોરી. (૧૧)

સાંવરા મત ડારો ખીચકારી. એ રાગ.

રૂપદેવ સદા મતબાલા.

લચક લચક તુમ ચાલ ચલત હો બાંકી અદાસે રૂપાલા.

(૩૧)

મુલુકુ ખીચ તમ હો મહારાજ, ધન્ય ધન્ય રાજપુરે વાલા;
સદા ખુશ રમે હકતાલા, રૂપદેવ સદા મતખાલા, ટેક.

રૂપદેવ રાજ રૂપે રંગીલા, મુખ્યકુછે લાલ ગુલાલે;
કેશરો રંગની પાખ ઝોકાવો, કેશરી તીલક કપાલે;
કેશરી રંગ ઝાકજમાલે, રૂપદેવ સદા મતખાલા. ૧

સોના કેરી પીચકારો હાથમે, કેશરી રંગ ઉડાવે;
કાગુન કે દીન રંગ ખેતલહે, સંગે અમીર ઉમરાવે;
શોભા એનો ખુબ ખતાવે, રૂપદેવ સદા મતખાલા. ૨

મીર ગવધએ કાગુન ગાવે, ઢોલ મરદંગ ખજાવે;
ડકડેડીનો ધુમ મચતહે, શોભા કહી નવ જાવે;
ખુબી જ્યાકી ખુબ ખતાવે. રૂપદેવ સદા મતખાલા. ૩

ભાવણી (૧૨)

નામદાર મહારાજ સાહેબના દીવાન રાવખહાદુરે.

વેકટરાવ વિશ્વેની ગરબી.

સહીએર શીદને વળાવે મને સાસરે જો. . એ રામ.

રાવ ખહાદુર દીવાન વેકટરાવછે જો;
સદગુણી શાહુએ ઉમરાવછે જો, રાવ ખહાદુર દીવાન ૧

રૂડુ રાજ તે દીસે છે રાજપુરનું જો;
 રાજ રૂપદેવ મહારાજ બહાદુરનું જો. રાવ બહાદુર દી૦ ૨
 તેમના દીવાન વંકટરાવજી જો;
 ખાન દાનને બીજ ઉમરાવજી જો. રાવ બહાદુર દી૦ ૩
 જેમ કુંદન મયે હીરો જાણ્યો જો;
 તેમ રાજમાં પ્રધાન એ પોતે વડો જો. રાવ બહાદુર દી૦ ૪
 અકબર પાસે ટોડરમલ પ્રતીનીધી જો;
 તેમ વંકટ રૂપદેવ પાસે અધી જો. રાવ બહાદુર દી૦ ૫
 રાવ બહાદુર એ પદ બરપુરથી જો;
 પદ પામ્યા ઇંગ્લીશ બહાદુરથી જો. રાવ બહાદુર દી૦ ૬
 ધનિસાફી અકલમાં નહી મણા જો;
 દયા દાનમાં દીથે પોતે ઘણા જો. રાવ બહાદુર દી૦ ૭
 પોતે નીરમળ અને સાફ દીલના જો;
 અદલ ન્યાય કરે પ્રજા અશીલના જો. રાવ બહાદુર દી૦ ૮
 ખટપટીયા તે જોજો ભાળીયા જો;
 તેવા લુચ્યા લખાડીને ટાળીયા જો. રાવ બહાદુર દી૦ ૯
 મહારાજે અદાલતો અહીં કરી જો;
 તેમાં વંકટરાવે મદદ કરી જો. રાવ બહાદુર દી૦ ૧૦
 રાજ સમક્ષ ધનિસાફ તે આદરે જો;
 ફાજદારી દીવાની પર દીલ ધરે જો. રાવ બહાદુર દી૦ ૧૧

(૨૩)

મુલશી ઉપર ધોરણ સહરાજનું જો ;
દીલ દીવાન અને મહારાજનું જો. રાવ બહાદુર દી૦૧૨
સમાધાનીમાં લોક આ રાજના જો ;
હુંથી આર દીવાન મહારાજના જો. રાવ બહાદુર દી૦૧૩

